

ILDSTØTTEN

eller

ISRAEL I TRÆLDOM.

Af Pastor I. M. Ingraham.

Solen skinnede paa Tinderne af den store By Pelusium — den ældste befæstede Plads i Ægypten, kaldet „Ægypten Kraft“, — og belyste dens Haveterrasser og Templer; men Admiralen fortalte mig, at Nilen hvert Aar oversvømmer sine Bredder og afsætter et Lag Dynd rundt om Bygningerne, som saaledes i Tidens Løb vil blive aldeles bedækket og forsvinde fra Jordens Overflade. Vi saa fra Dækket skønne Paladser, Obelisker og Lunde i Forstæderne, og længere inde i Landet Egne af vidunderlig Skønhed og omhyggelig opdyrkede, men det hele var saa fladt som det Vand, over hvilket det kun var hævet nogle faa Fod. Den mudrede Nil oversvømmer, som sagt, aarlig disse skønne Kystsletter, og da Deltaets Højde stiger ved Afsætningen af Bunfaldet fra Floden, vil disse ældgamle Paladser og Byer — Pelusium er ældre end baade On og Memphis — snart kun blive Reder for Storkene og Maagerne. Hvor forskellig er ikke vor By Tyrus' Beliggenhed, kære Moder! Bygget paa en fast Kyst og forsvaret af selve Naturen vil den gennem alle kommende Tider være Nøglen til Syrien og hele Østen, og Verdenshandelen vil fylde dens velhavende Købmænds Pakhuse med sine Rigdomme.

Morgenluften var lidt diset, og den af Solstraalerne gennembrudte Taage kastede et blidt Slør over Landet med dets storslaaede Anlæg og Bygningsværker. Det hele dannede et ubeskriveligt skønt Skue, der fyldte mig med Begejstring og forekom mig som et godt Varsel for mit forestaaende Ophold i Faraonernes Land.

Da min Gallej i Spidsen for Flaaden kom nær til Landet, ilede der et stort Krigsskib drevet af 300 Aarer ud af Flodmundingen som en sort Tordensky og styrede lige hen imod os. Jeg udfoldede mit Kongedømmes Mærke paa Toppen af Stormasten og opbejdede det ægyptiske Vagtskibs Ankomst. Skibet lagde bi i et Bueskuds Afstand fra mit eget, og jeg blev af dets Befalingsmand adspurgt om, hvem jeg var, hvorhen jeg agtede mig. Paa disse Spørgsmaal gav jeg tilfredsstillende Svar gennem min Admiral, hvorpaa den ægyptiske Hovedsmand lod en elegant Baad sætte i Vandet fra sit Skib og kom om Bord for at hilse paa mig som Fyrste af Tyrus. Jeg kom frem fra min Kahyt, klædt, som det passer for min Stilling, og modtog ham med Venlighed. I det mest udsøgte Sprog og med en Høflighed, som kan findes i Ægypten, forsikrede han mig om den Glæde, det vilde forarsage Dronning Amense, „Verdenserens Støtte“, som han kaldte hende, at modtage mit Besøg ved sit Hof. Han meddelte mig, at hun netop var vendt tilbage fra et Besøg i Isis' og Nephthys' Helligdomme ved Philæ, og at hun vilde være at træffe enten i Memphis eller i hendes eget Palads i On.

Efter hans Raad afsendte jeg min Sekretær Acherres, i vor smukkeste Gallej til Dronningen med en Afskrift af dit Brev, som du medgav mig, forseglet med dit eget Segl. Da dette var sket, underholdt jeg den ægyptiske Officer med en Gæstfrihed, svarende til min og hans Stilling. Han syntes at finde særdeles Behag i mit Skibs Elegance og Flaadens fuldstændige Udrustning. Han ytrede, at han aldrig selv før havde set en syrisk Flaade, derimod hørt meget om vor Luksus og Fuldstændighed i maritime Affærer.

Efter at han i nogen Tid havde opholdt sig om Bord hos mig, indbød han mig til at følge med til hans Fartøj, hvilket jeg ogsaa gjorde, ledsaget af mine højeste Officerer. Vi tilbragte nogle fornøjelige Timer i det ægyptiske Skib, dels med at bese Indretningen deraf, dels med at indtage et overdaadigt Maaltid, og først henimod Aften skiltes vi fra vor nye Bekendt, hvis Navn var Pathromenes.

Den næste Dag sejlede vi med en let Brise, understøttet af kun en Bænk Roere, ind i den mægtige Nil og for langsomt opad den brede, men uklare Strøm. Den høflige Pathromenes gjorde mig Følge forbi Pelusium og tog da Afsked med mig. Jeg efterlod min Flaade ved det pelusiske Delta, hvorfra den skulde vende tilbage til Tyrus, saa snart den havde indtaget frisk Drikkevand. De eneste Skibe, som jeg beholdt, var den Gallej, paa hvilken jeg selv kom, og den Baad, paa hvilken jeg havde sendt min Sekretær i Forvejen. Jeg haaber, at Resten i Sikkerhed vil naa Syrien.

Bredderne af den østlige Nil frembød, efterhaanden som vi sejlede opad den, Synet af en evindelig Række af Haver, grønne Kornmarker, Byer, Templer og Monumenter. Floden selv vrimlede af Fiskere i smalle Baade, og vi mødte uafslædig Skibe, der gik nedad Floden, bestemt til oversøiske Havne, nogle til Philistina efter Kobber og Jern, andre til Colehis efter Sølv, atter andre til Kysten af Afrika efter Guldstøv og Elfenben. Den Aften saa vi den første Krokodille. Dette Dyr, der anses hellig af Beboerne der, var et vældigt, skælbedækket Monstrum, der laa og soled sig paa Strandbredden. Jeg stirrede paa det med Forundring og Frygt. Dersom det virkelig er en Gud, drives de troende vist snarere af Rædsel end af Karlighed til at ofre ham Gaver. For mine Øjne er alle disse saakaldte Guder grove og modbydelige — dog, jeg maa ikke blive en Bespotter af Ægyptens Guder i deres eget Land.

Efter at vi den næste Dag havde sejlet i Ti-mevis mellem blomstrende Haver, nærmede vi os Byen On paa Flodens østlige Bred. Vi mærkede Nærheden ved Paladsernes og Templernes tiltagende Størrelse og Livet og Virksomheden paa Bredderne. Førend vi naaede Byen, fik jeg et Glimt at se af Memphis paa den vestlige Bred, og højt over den ragede Toppen af en af disse mægtige Pyramider, hvis Oprindelse ligger langt tilbage i den graa Oltid.

Farvel, min kære Moder. I mit næste Brev skal jeg beskrive min Ankomst til og Landstigningen i Solens By og min hjertelige Modtagelse dersteds.

Din hengivne Søn

Sesostris.

Andet Brev.

Solens By.

Min kongelige Moder!

Tro ikke, at Glansen af „Pharaos Datters“ Hof vil bringe mig til at glemme mit eget fyrstelige Hjem og de dyrebare Omgivelser, i hvilke jeg har tilbragt mit Liv — Omgivelser, som min Erindring stedse vil bevare, da de er knyttede til Mindet om en saa hyggelig og kærlig Moder, som Guderne vist aldrig før har tilstaaet nogen Fyrste. Tro ikke, at jeg er kommet til at agte vort eget Kongerige mindre højt, fordi jeg med Velbehag dvæler ved Overdaadigheden og Pragten i Dronning Amenses Rige. Hvor stor end Ægyptens Skønhed er, savner jeg dog her min Moders Nærvarrelse. Min Forstand bøjer sig dybt for Dronning Amense, men mit Hjerte anerkender kun min Moder som Herskerinde.

Jeg forudskikker dette, for at du ikke skal blive skynsig ved at læse de glødende Skildringer, som mine følgende Breve efter alt, hvad jeg allerede kan dømme, vil komme til at indeholde om ægyptiske Forhold; og jeg skal nu begynde, hvor jeg sluttede i mit sidste Brev.

Jeg antog, da jeg sluttede det, at vi havde Solens By i Sigte. Men hvad jeg ansaa for Guderne Hovedstad, var kun den kolossale Portvej der fører fra Floden til Byen, som ligger en halv Times Ridt inde i Landet. Fra Nilen og lige til Byen ligger der Tempel ved Tempel i en saadan Mængde, som Jorden ikke andetsteds kan opvise — ikke engang Ninive og Babylon i al deres Glans. En hel Mil strækker der sig langs Floden en Række af Paladser, som, hvor forbavsende de end er i sig selv, dog kun danner ligesom Fløjene af et Central-Tempel af endnu større Dimensioner. Fløjpaladserne er smykkede med udmærkede Søjler af de skønneste Mønstre. De er tre Hundrede i Antal, bedækkede med pragtfulde Billeder i de rigeste Farver, og Søjlerne Kapitæler er afvekslende i Skikkelse af Lotusknopper eller udsprungne Lotusblomster, og Siderne dannede af kunstfærdige Efterligninger af ægyptisk Blomster og Løvværk. Søjlerne Dimensioner er uhyre, svarende til Bygningernes.

Centraltemplet er en stolt, vidunderlig Bygning af rød Sandsten og med en Façade, der prydes af 60 Marmorsøjler. Disse, tilligemed de 300 i Sidetempelen repræsenterer de 360 Dage i det gamle ægyptiske Aar. Fronten af dette mægtige Tempel er gennembrudt af tre kolossale Portaaabninger, brede nok til at fire Køretøjer kan passere dem ved Siden af hverandre. Disse Porte er smykkede med Malerier forestillende Processioner af Præster, Ofringer og alle de imponerende Ceremonier, der hører til Solgudsdyrkelsen.

Ovenover den midterste Port er et repræsentativt Emblem paa Osiris i Skikkelse af et prægtigt Solskjold, en Halvkugle af Guld, fra hvilken der udgaar Vinger af mange Fods Længde, hver Fjer i Vingerne funkende af kostbare Stene. Rundt om Kuglen er der slyngt to Kobberbaand, men disses Betydning ved jeg endnu ikke.

Forestil dig, kære Moder, dette umaadelige og ædle Tempel højnede sig langs Floden, der afspejler dets Billede i sin solblanke Overflade. Forestil dig Floden selv, der sender en Sidearm gennem Midtporten ind i en gravet Kanal, som er beskyttet af Træer, og langs hvilken er bygget mindre Templer, saa vidt Øjet rækker. Forestil dig Appelsiner og Oranger, zygende i Bunker ud over Havet, medens skarlagensrøde Granatæbler, Figner og Oliven vrimler i Træerne paa Terrasserne, og Vinranker slynger sig rundt om Søjlerne og hanger deres mørkeblaa Druklaser som et Draperi om de hvide Kapitæler.

Paa Terrassen af det store Tempel landede jeg og modtoges her af Tilsynsmanden over Forhallerne, der paa Dronningens Befaling ventede mig for at føre mig til Byen. Han steg om Bord i min Gallej, og den blev derefter taget paa Slæb af to kongelige Baade med Bugspryd af Sølv og gyldne Bannere viftede over Hovederne paa Rorkarlene, som var nubiske Slaver klædt i Skarlagens Tunikaer.

Under Farten op ad Kanalen blev jeg næsten forvirret af al den Pragt, der med hvert Aaretag dukkede frem for mit beundrende Blik, og jeg tænkte, at intet i Verden kunde overgaa dette storslaaede Indløb, da pludselig Kanalen udmundede i en cirkelrund Sø, der fuldstændig indesluttet af Søjler, som dannede majestætiske Kolonnader. I disse vandrede rigt klædte Personer parvis samtaltende op og ned, eller de samlede sig om enkelte ældre Mænd af et værdigt Udseende, dyttende til deres Foredrag. Hovedsmanden, der var med mig i min Gallej, fortalte mig, at disse

Søjlegange var yndede Opholdssteder for Landets berømte Filosofer og deres Elever, som strømmede hid fra alle Lande for at blive underviste i ægyptisk Lærdom.

Lige overfor Udmundingen af Kanalen, som afsluttedes med denne Sø, var der en prægtig Landingstræpe, smykket med to slanke Obelisker, der fra Piedestalen af rød Porfyr strakte sig i det mindste hundrede Fod i Vejret. Denne Træpe førte igen op til en bred Terrasse, hvor jeg, allerede før jeg landede, med Forbavselse og Glæde iblandt den der samlede Gruppe opdagede en Bekendt fra tidligere Dage, nemlig Prins Melcher af Byen Salem i Syrien, en Efterkommer af den store Kong Melchisedek, hvis vise Regering for tre Aarhundreder siden endnu stedse erindres med Beundring. Han modtog mig med aabne Arme, da jeg steg ud af Skibet, og vi hilste hjerteligt paa hinanden. Samtidig tog Hovedsmanden Afsked fra mig, og umiddelbart derefter kom der hen imod mig en værdigt udseende Mand, som i sin højre Haand bar en lang Sølvstav, paa hvis Spids befandt sig Hovedet af en Ibis, udskaaret af en klar Sten. Han sagde mig, at han var i Dronningens Tjeneste og sendt af hende for at ledsage mig paa Vejen til Byen.

„Hendes Majestæt,“ sagde han med en Værdighed, der passede sig for en Embedsmand hos en saa mægtig Hersker. „Har modtaget Eders Brev, min ædle Prins, og har befalet alle sine Tjenere at vise Eder den skyldige Ærbødhed.“

Jeg udtalte min Anerkendelse af denne Dronningens Høflighed overfor en Fremmed og fulgte han tværs over Terrassen, der, som jeg lagde Mærke til, var opfyldt med Statuer af næsten alle Landets Guddomme, Jo og Herkules samt Fønicieens berømte Gudinde Athyris indtog Haderspladsen i umiddelbar Nærhed af den ægyptiske Gud Anubis.

Saa vel denne Omstændighed, som den gode Modtagelse, jeg fik, var mig et Bevis paa, at det nærværende ægyptiske Fyrstehus ikke længere bevarer en uvenlig Erindring om Ægyptens Indtagelse af Fønicierne. Men forøvrig, naar man erindrer, at den første Konge, af det nuværende Hus, nemlig Amosis, havde til Dronning Datteren af den sidste føniciske Faraos, den skønne Epatha, som han tog til Fange, da han forjog Faderen fra Memphis' Trone, da kan man egentlig ikke blive forundret over den Yndest, som vises os af den ædle Dronning Amense, der i det fjerde Led nedstammede fra den skønne Fønicierinde, og som altsaa ligefrem er en Slægtning af os.

Da vi havde overskredet „Gudernes Hal“, kom vi til en dobbeltfløjet Kobberport, som paa et Vink af min Ledsagers Sølvstav sprang op og viste et Syn, der i Storhed overgik alt, hvad jeg nogen Sinds havde troet, at Verden formaaede at yde.

Foran mig kom en bred Gade eller Vej til Syn, vel mere end en Mil i Længde, der førte til Solens By, som rejste sig lig et Bjerg af Arkitektur i Baggrunden, med Tempel ovenfor Tempel, glimrende i Solens Straaler og af et Udseende, som om Guder og ikke Mennesker havde bygget den. I Midten af denne Masse hævede sig Osiris' Tempel over alle de andre, omgivet af et Bælte af tolv skinnende Obelisker, der forestillede de tolv Maaneder. I Midten af dette vidunderlige Bælte, paa Toppen af en Pyramide, der rejste sig inden Tempels Mure til en Højde af cirka 200 Fod over mere, straaled Solens hellige Guldskjold — Osiris' Skjold — hvis Ry har strakt sig over hele Verden. Det lignede Solen selv i sin Glans! O, hvor skulde jeg formaa at beskrive alt dette! Jeg finder intet Sprog, der mægter at gengive mine Indtryk.

Men jeg maa være kortfattet for ikke helt at overvælde dig med Beretningerne om denne Pragt og Herlighed. I Sandhed, Ægypterne synes bestemt paa at rivalisere med de Skildringer, som vore hellige Traditioner giver af Gudernes Boliger.

Ved Begyndelsen af den nævnte Vej, ventede mig en rigt opsadlet arabisk Ganger, og næppe havde jeg svunget mig i Sadeln, før en Snes Ryttere i forgyldte Rustninger galopperede frem fra en Søjlegang paa Vejens venstre Side og ledsagede mig, medens min Ganger med utrolig Hurtighed førte mig op mod Byen forbi utallige Templer, Obelisker og Sfinkser, der begrænsede Byen til begge Sider.

Omsider kom vi til Byens egentlige Indgang, foran hvilken en halvtredsindstyve Fod højt Billede af Guden Thoth sad paa en Trone af blodrøde Sten. Guden havde et Ibhoved og holdt i sin venstre en Tavle. Her modtoges jeg af en ærværdig Olding, der red paa en snevid Hest og ledsagedes af en glimrende Skare Ryttere. Efter at have budt mig velkommen i Byen paa sin Dronnings Vegne, red han ved min Side i rask Trav gennem forskellige Gader, der næsten alle dannedes af prægtige Bygninger, og hvor det vrimlede af velklædte Indbyggere, som syntes at passe deres Forretninger, medens samtidig Processioner af Præster, og muntre Selskaber, der ledsagedes af Musikanter, opfyldte Luften med deres Sange.

Forvirret og træet af alt, hvad jeg havde set paa denne mindeværdige Dag, var jeg glad ved omsider at kunne stige af ved Indgangen til et skønt Palads, som min ærværdige Ledsager erklærede, at Dronningen havde stillet til min Raadighed. Her modtoges jeg af min Privatsekretær, Acherres, der efter sit Ophold blandt Fremmede var ude af sig selv af Glæde over at se mig igen.

Jeg har nu været to Dage i denne Bolig, hvor enhver Lugsus, som Ægypten byder over, er stillet til min Disposition. Og skønt jeg endnu ikke har set Dronning Amense, for hvem jeg skal forestilles i

Morgen, har jeg dog alt modtaget Besøg af Tronfølgeren, hendes Søn, Prins Remeses, en herlig Mand paa fire og tredive Aar og af et saa ædelt Ydre, som om Guderne selv havde kaaret ham til Hersker over dette mægtige Folk. Jeg skal nu omstændeligt berette dig om vort første Møde.

Jeg stod i Dag ved Vinduet i mit første Værelse, hvorfra der er Udsigt til en stor aaben Plads inde i Byen, og betragtede med Interesse adskillige hundrede Mænd, klædte i blaa Skjorter eller Lændeklæder og vide, graa Knæbenklæder, men med nøgne Overkroppe, som arbejdede paa at oprejse en Dæmning, der var bestemt til at skulle indeslutte en ny Sø, foran det midt paa Pladsen liggende Apistempel.

Mit Vindue havde Udsigt ikke alene til disse Arbejdere med deres tunge Byrder af Stene, som de bar op til det højeste af den Dæmning, de var i Færd med at bygge, men ogsaa ud over Templer og Bygninger, til den gule Ørken i det fjerne. Hvor mægtig og imponerende saa den ikke ud i sin øde, oceanagtige Ensformighed! En svag sort Linje, som jeg omsider opdagede i Bevægelse tværs over den, var rimeligvis en Karavane, der kom fra en af Søstæderne ved det røde Hav, hvor Skibene fra det langt bortliggende India-Land plejer at udlosse deres uskattefulde Ladninger. Denne Karavane styrer i Retning mod Ons Havnestad, der ligger seks Mil længere nede ved Nilen, og hvorfra Sejlskibe ladede med Karavanernes Kostbarheder afgaar til alle kendte Dele af Jorden. Sesostris, Thothes og Menes tænkte alle paa at anlægge en Kanal fra Nilen til det nævnte Hav, men hidindtil er Kamelerne de eneste Fragtbringere, som formaar at gennemkrydse den øde Flade. Fra Karavanen i det fjerne søgte mine Øjne atter Arbejderne paa Dæmningen, og jeg lagde Mærke til, hvorledes de af grusomme Opsynsmænd med Piskeslag blev drevet til at arbejde. Jeg opdagede ved nærmere Betragtning, at de havde syriske Ansigtstræk, skarpe Ørnensner, sort Skæg og smaa, men fine Øjne, som havde et mærkeligt ligesom taarefyldt Udtryk. Der var mange ædle og mandige Skikkelser imellem dem, der var fint formede Ynglinge, om end skønt blege af Arbejdet, og bøjede Oldinge. Jeg undrede mig over at se en saa ædel Race i Trældom, thi i de føniciske Faraoners Dage var de ingen ufri Mænd i Ægypten. Paa Grund af deres mærkværdige Lighed med Indfødte fra Mesopotamien, som jeg havde set i Tyrus, sluttede jeg, at de maatte være Krigsfanger fra dette asiatiske Folkeslog tagne i Amunophis' Krige.

Medens jeg betragtede dem og særligt en interessant Yngling, hvis sorte Øjne, mens han vaklede under en tung Byrde af Mursten, var rettede mod mig, som for at søge Sympathi, traadte Acherres ind og sagde:

„Min Hersker, Prins Sesostris! Den mægtige Fyrstes Remeses, er steget ud af sit Køretøj udenfor Eders Paladsdøre.“

Da jeg hørte denne Nyhed, ilede jeg til Forhallen, forundrende mig over, at jeg fik Visit af Ægyptens tilkommende Hersker, endnu før jeg var præsenteret for hans Moder, Dronningen.

Saa snart jeg naaede den cirkelformige Forhal, aabnede Hushovmesteren de gyldne Fløjde til Buegangen udenfor, og Prinsen af Ægypten traadte ind. Jeg har allerede omtalt hans kongelige Udseende.

Da han fik Øje paa mig, vinkede han med Haanden sine Ledsagere tilbage, gik hen imod mig og sagde med en Blanding af Værdighed og Ynde, der straks vandt ham mit Hjerte:

„Jeg byder Eder velkommen til Ægypten, ædle Fyrste af Tyrus! Jeg har været beskæftiget med at holde Revu over Nilarmen en Dagsrejse herfra og hørte først i Gaar om Eders Ankomst. Jeg hilser Eder, ikke som en Fremmed, men som min Slægtning; thi vi er jo forbundne med Blodets Baand.“

„I, min Prins,“ svarede jeg, „nedstammer fra to Kongerækker — den syriske og thebaiske — jeg kun fra den ene Men gennem denne ene er vi i Virkeligheden Blodsforvandede. Dog, hvad er en Fyrste af Tyrus i Sammenligning med Arvingen til Ægyptens Trone?“

„Vi maa være Venner og Ligemand,“ sagde han smilede og trykkede min Haand.

Jeg modtog hans smukke Tilbud med Glæde, fra det Øjeblik var vi som Brødre — han den ældste, jeg den yngre, der saa op til ham med Beundring og Stolthed, som til et Mønster for, hvorledes en Prins bør være.

Han blev hos mig i tre Timer. Vi talte om dig, om Tyrus, om den skønne By Damaskus — mit Sværd af Damascene Staal tiltrak sig hans Opmærksomhed (han er nemlig en berømt Kriger,) og ledede vor Samtale hen paa den By. Vi talte ogsaa om Ægypten og dens Magt og Storhed, om Dronningen, hans Moder, om dette Kongedømmes Sæder og Skikke, Religion og Politik.

Men jeg vil slutte dette Brev, kære Moder, og opsætte til næste Gang at fortælle alt, hvad der skete ved vort Møde og den interessanteste Del af hans Udtalelser.

Din hengivne Søn

Sesostris.